

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stano odoletno . . 180 K
mesečno 15
za zasod. ozemlje . 300
za inozemstvo . . 400

Oglaš za vsak mm višine
stolpe (36 mm) . . 2 K
malí oglaš do 30 mm
stolpe (36 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 102

Telefon št. 72.

Upravištvo:

Sodna ulica št. 6.

Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. ček. urada št. 11.842

Habsburška vojaška diktatura na Madžarskem?

VZNEMLJIVE VESTI. — KARL HABSBURG RAZPOLAGA BAJE S TREMI DIVIZIJAMI. — DEMARŠA MALE ENTENTE. — CASUS BELLI. — KARL NA DUNAJU.

DUNAJ, 30. marca. (Izv.) Zvečer se je raznesla v političnih krogih vest, da se na Madžarskem širi gibanje za Karla. Zatrjuje se, da je neposredno pričakovati izklicanja vojaške diktature. Tri divizije s 30.000 možmi so na razpolago Karlu Habsburgu. Sklicane so oficirske legije.

DUNAJ, 30. marca. (Izv.) Ob 11. tri zvečer poročajo iz Sombatelja, da Karlova stvar ugodno stoji. V slavnostno razsvetljenem mestu manifestacije za Karla. Množica oblega škofovo palačo ter prireja Karlu ovacije. Grof Erdödy se je stavil razkralju na razpolago. Takisto nadškof Czernoch, grof Andrássy in mnogi aristokratje. Karl je popoldne prisostvoval neki oficirski svatbi ter je bil predmet velikih ovacij.

BUDIMPEŠTA, 30. marca. (Izv.) Zastopniki male entente so danes pri Horthyju izvršili demaršo ter izjavili, da bi morala mala ententa smatrati restavracijski poskus za casus belli.

BEOGRAD, 30. marca. Presbiter poroča iz Bukarešte: Rumunija smatra povratek Karla za casus belli.

GRADEC, 30. marca. (Izv.) Z Dunaja javljajo, da Jugoslavija zbira na madžarski meji čete, da je za vsak slučaj vse pripravljeno.

Dunaj, 30. marca. Korespondenca Herzog poroča, da je avstrijska vlada ojačila obmejne straže proti Madžarski z orožniškimi oddelki in manjšimi vojaškimi oddelki iz Nžje Avstrijske in Štajerske.

DUNAJ, 30. marca. (Izv.) Soc. dem. stranka je zahtevala takojšnjo sklicanje parlamenta z ozirom na opasnost restavracije na Madžarskem, ki je tudi sovražno dejanje proti Avstriji.

DUNAJ, 30. marca. (Izv.) Ententa bo tudi od Avstrije zahtevala pojasnil, kako je bilo mogoče, da je Karl Habsburg neovirano prepotoval Avstrijo in se celo nekaj časa nahajal na Dunaju.

Pariz, 30. marca. (Izv.) Francoska vlada je izveščena, da je smatrati poskus Karla Habsburga za resen pri ljudstvu sicer razkralj nima simpatij, pač pa so vojaški krogi na njegovi strani. Nedvomno bo ententa storila vse, da uveljavi določbe trianske pogodbe in obveže, ki jih je prevzela. Za Čehoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo pomeni restavracija casus belli proti Madžarski. Tudi Avstrija in Italija sta po konkretnih dogovorih obvezani na solidaren postop z ostalimi nasledstvenimi državami.

Dunaj, 30. marca. (Izv.) Ako bi ententa ne dopustila zopetno ustoličenje Karla, nameravajo madžarski Karlisti izklicati njegovega sina Otona za kralja. Regentstvo bi prevzel kardinal Czernoch, vlado pa sestavil grof Andrássy.

IZJAVA FRANCOŠKEGA POSLANIKA V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 30. marca. Francoski poslanik v Budimpešti je formalno dal na znanje madžarski vladi, da se bodo zavezniške vlade kar najenergičneje zoperstavile povratku bivšega kralja na prestol.

Grofa Andrássy in Bethlen sta odpotovala v Sombotelj in informirala Karla o položaju, posebno z ozirom na izjavo francoskega poslanika.

STALIŠČE ČEŠKOSLOVAŠKE VLADE.

Praga, 30. marca. (Izv.) Vest o povratku razkralja Karla v Budimpešto so vzbudile v češki javnosti veliko senzacijo. Oficijozna «Prager Presse» objavlja sledečo izjavo:

Stališče čehoslovaške republike je z mirovnimi pogodbami in opetovanimi izjavami zunanjega ministra jasno odrejeno. Njeno soglasje s celokupno entento je razvidno iz odločne izjave francoskega poslanika v Budimpešti. Zadržanje monarhističnih krogov na Madžarskem, ki ima za cilj odhod razkralja iz Madžarske, dopušča gotovo pričakovanje, da se bomo mogli izogniti konfliktu.

ŠVICA SE BO UPRLA POVRATKU KARLA HABSBURGA.

Dunaj, 30. marca. Švicarska vlada se bo uprla povratku Karla Habsburga, ki je nelojalno kršil azilsko pravo. Danes je avstrijski kancler Mayr dolgo konferiral s švicarskim poslanikom Boncartom.

KAKO JE DOSPEL KARL NA MADŽARSKO.

Dunaj, 30. marca. (Izv.) Preiskava, kdo je preskrbel Karlu Habsburgu potrebne avstrijske potne liste se ni dognala ničesar. Prvi sum je šel na Karlova pooblaščenca barona Schagerja, ki pa zatrjuje, da o Karlovi avanturi ničesar ni vedel. Schager je končno priznal, da je bil obveščen o Karlovi navzočnosti na Dunaju, trdi, da tej informaciji ni verjel, noče pa povedati, kdo mu jo je sporočil in tudi ne, katere podrobnosti so mu znane. Dognano je sedaj, da se je Karl Habsburg z vlakom pripeljal v petek zvečer na Dunaj. Kje je tam stanoval, s kom je konferiral se ni znano, odnosno oblast o tem dosedaj strogo molči.

Kolikor je dosedaj znano, so se nahajali v Karlovem spremstvu princ Ludvik Windischgrätz, ki se je pripeljal v istem vlaku iz Švice, nadalje bivši prvi dvorjanik cesarice Zite grof Josip Hunyadi, bivši generaloberst Jasny in grof Josip Erdöky.

V soboto popoldne se je Karl Habsburg odpeljal neopaženo z Dunaja z navadnim «avtotaxi» v Hartberg na Štajerskem. Na madžarski meji se je legitimiral z legitimacijo angleškega rdečega križa. V Pinkafeldu na Madžarskem se je ustavil ter je po mali južini nadaljeval pot do Rotenturme, grad grofa Erdökyja. Tam je odločil šoferja s vprašanjem: «Ali veste koga ste vozili?» Ko je šofer zanikal, je Karl Habsburg ponosno rekel: «Vašega cesarja Karla!» ter mu podaril 100 frankov. Zvečer je prispel Karl v Sombotelj, kjer sta ga čakala škof Mikes in polkovnik Lehar.

Dunaj, 30. marca. (Izv.) Policijska preiskava je dognala, da je stanoval Karl na Dunaju pri grofu Erdödyju.

Dunaj, 30. marca. «Neues Wiener Tagblatt» poroča, da se je Karl Habsburg podal v Gödöllő.

ARETACIJE KARLISTIČNIH VODITELJEV.

BUDIMPEŠTA, 30. marca. Vlada je dala aretirati celo vrsto znanih karlistov, med njimi predsednika društva «Vzbujajoče se Madžarske» Smreczanja, bivšega ministra Benického in bivšega budimpeštanskega policijskega ravnatelja Lukasica. Te aretacije niso resne, ker bi sicer moral predsednik vlade Teleky sam prvi v zapor.

KJE JE RESNICA?

DUNAJ, 30. marca. (Izv.) Popoln fiasco, ki ga je doživel Karl Habsburg s svojim nastopom v Budimpešti je razkralja silno potrl. Svojim avestim je izrazil globoko ogorčenje in razočaranje, ker je pričakoval, da ga bodo Madžarji sprejeli kot triumfatorja ter mu takoj zopet posadili

krono na glavo. Karl sedi sedaj v Sombotelju in pije. Kakor poročajo je postal popolnoma apatičen. Baje je zaprosil madžarsko vlado, naj mu izposluje prosti povratek preko Avstrije v Švico. Po drugi verziji se boji vrniti se v Švico, ker je dal švicarski vladi svoj čas častno besedo, da se bo korektno obnašal. To častno besedo je Karl Habsburg sledeč slavnim vzgledom svojih prednikov prelomil. Najraje bi šel na Španjo. — Z druge strani poročajo: Razpoloženje Karla Habsburga se menja od ure do ure. Enkrat plače in proklinja nevaležni madžarski narod ter se pripravlja na odhod, drugič se ga zopet loteva trma in Karl prisega, da ostane na Madžarskem, pa naj ga stane glavo. Državni upravitelj Horthy je z razkraljem v neprestani telefonski zvezi ter ga skuša pridobiti za «mirno likvidacijo» afera, češ sicer bo mala antanta napravila dogodkom nasilni konec.

VTIS V ENTENTNIH DRŽAVAH.

PARIZ, 30. marca. Večina listov prinaša vesti o bivanju bivšega cesarja Karla na Madžarskem brez komentarja. — «Petit Journal» meni: Ta nenadni korak bivšega cesarja, o čigar vzrokih je treba počakati nadaljnjih pojasnil, more samo otežiti splošni položaj v Srednji Evropi, ker niti Čehoslovaška niti Rumunska ne bi pustili Habsburžanov na madžarski prestol.

RIM, 30. marca. Agenzia Stefani pravi, da bi povratek bivšega kralja Karla na Madžarsko utesnil imeti hude posledice za Madžarsko. Kabinet entente izmenjavajo o tej stvari note. Popolnoma pa se strinjajo v tem, da se mora preprečiti restavracija prejšnjega kralja. Postopanje entente ob takem poizkusu je določeno že dalj časa. Iz Budimpešte dohajajoče vesti glede zadržanja madžarske vlade se glase pomirjevalno. Na vsak način je gotovo, da je ententa trdno odločena, kar najhitreje rešiti to vprašanje.

Rim, 30. marca. V politični javnosti vzbuja pozornost, da je tukajšnji «Giornale del Popolo» že 29. t. m. poročal o Karlovi avanturi. Vest se je splošno smatrala za prazno senzacijo. Ta list je od nekdaj imel tesne zveze s klerikalnimi krogi, visokim plemstvom in z mnogostevilnimi Madžari, ki delujejo v Rimu. Zato je posebno zanimivo, da je javil povratek Karla Habsburga že dan poprej, nego je zanj izvedela Evropa.

DUNAJSKA MNENJA. KLERIKALNE SIMPATIJE ZA KARLA HABSBURGA.

DUNAJ, 30. marca. Dunajsko časopisje izraža svoje zadovoljstvo, da se je pustolovščina razkralja Karla ponesrečila in poudarja neresnost ponesrečenega restavracijskega poskusa. — N. W. Tagblatt opozarja na izjave antante proti povratku Habsburžanov ter na sklep Male antante, ki je pripravljena zabraniti povratek bivše dinastije tudi s silo. — «Arbeiter-Zeitung» označuje Karlovo podjetje kot predrzno pustolovščino, katere izid dokazuje, da legitimisti na Madžarskem nikakor niso tako močni, kakor so trdili. Nadaljevanje pustolovščine bi na Madžarskem izzvalo državljansko vojno. — Značilna so izjavljala klerikal. Reichspost, ki odkrito priznava svoje simpatije za pustolovca iz Prangina. «Reichspost» sodi, da je imel nenadni povratek razkralja Karla namen, ovreči dokazovanje madžarske stranke malih poljedelcev, ki razglašala vladarske pravice za razveljavljene, ker biva razkralj Karel nad leto dni v inozemstvu. Poizkus razkralja Karla vsekakor dokazuje, da se neče prostovoljno odreči izvrševanju vladarskih pravic, temveč da hoče nasprotno izvrševati zvesto svoje dolžnosti. Nadalje pravi, da je bila njegova odsotnost iz Budimpešte izsiljena od drugih činiteljev. Sprito nevarnosti, ki groze Madžarski potem restavracije, pa je razkralj Karel opustil misel na prevzete vlade. Po «Reichsposti» je gospod Karel takorekoč le žrtev močno razvitega čuta dolžnosti in neomajne zvestobe napram «svojim narodom». «Reichspost» to gotovo dobro ve, saj si ljudje, ki so bili pomagali pri najnovejši avanturi Karla Poslednjega pri njej vsakdanji gosti.

Krvava borba na romunski meji

Subofica, 30. marca. (Izv.) V našem mejnem sporu z Rumunijo je prišlo končno do nevarnega spopada. Rumunske čete so že pred nekaj dnevi potisnile naše obmejne čete nazaj in zasedle Vardijsko šumo in okoliške vasi, o katerih trdijo, da jim pripadajo po mirovni pogodbi. Spopad med našimi in rumunskimi četami je bil krvav. Velika resnost tega

dogodka je povzročila med našim mejnim prebivalstvom paniko.

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) Vlada je dala našemu poslaniku v Bukaresti instrukcije, ki so takega značaja, da bo spor z Rumunijo v najkrajšem času mirno poravnal. Naše obmejne čete so dobile ukaz, da postopajo z največjo rezervo.

Konec boljševiških prevratov v Nemčiji?

Berlin, 30. marca. Kakor poročajo listi, je prinesel včerajšnji dan odločitev za neuspeh komunistične vstaje, ker je napoved generalne stavke ostala skoro popolnoma brez uspeha. Do krvavih spopadov je došlo v zapadni Nemčiji in sicer med Schwelmom in Gevelsbergom. Tamkaj so komunistične tolpe oplenele podružnico državne banke in pošto poslopje ter uropale 550.000 mark. Močen oddelek varnostne policije je nastopil proti komunističnim tolparam ter je bilo v boju, ki se je nato razvil, 50 komunistov ubitih, veliko številu pa ranjenih. Pri ubitih in ranjenih komunistih so našli 70.000 mark od uropane vsote. V Mettmannu so komunistične tolpe zasedle občinski urad in podružnico državne banke ter odnesle 650.000 mark. Po neki vesti iz Halleja, je pri Greebergu, na progi v Leipzig, došlo med komunisti, ko so zasedli kraj, ter policijo do hudega boja. Policija je streljala s težkimi strojnimi. Policiji se je po tretjem strelu razletel metalec min tako, da je morala opustiti napad. Dva policijska častnika sta bila ubita, na licu mesta je obležalo tudi 10 mož policijske straže.

Zrtev pasje stekline

TRAGIČEN PONOČNI PRIZOR Z LJUBLJANSKIH ULIC.

Ljubljana, 30. marca. Nocoj ob 9. uri se je odigral v Šolskem drevoredu nenavaden in razburljiv prizor. Od Kolovrata sem je pritekel v naglem diru mladi človek, za njim pa skupina stražnikov in vedno bolj naraščujoča množica radovednežev. Pri stojnici Marije Končanove je mladenič se zagnal proti kostanjevemu drevesu ter se z veliko naglico in okretnostjo povzpela v vejeve. Tam se je začel obnašati kakor opica, lomil je veje, kričal sedaj prav po nečloveško, potem zopet krulil in lajal ter pljuval goste pene na gručo ljudi, ki so stali okrog drevesa. Nikdo se ni upal za njim. Strahoma so ljudje govorili: Siromak je stekel!

Naenkrat se je mladenič z veliko okretnostjo spustil z drevesa in predno ga je mogel kdo prijeti, je že dirjal dalje po ulicah. Za njim zopet stražniki, radovedneži. Divji lov se je končal med vojašnico in bolnico, odkoder so prihiteli na pomoč stražarji. Zastavili so mladeniču pot, ga prijeli, zavezali in odpeljali v bolnico, kjer mu je službujoči zdravnik dr. Janežič dal pomirljivo injekcijo. Lov je trajal celo uro.

Pri mladem človeku so našli šolsko izpričevalo. Je to Ivan Markič, rojen 14. aprila 1901 na Primorskem. Daljnjih podatkov doslej še ni bilo mogoče ugotoviti. Domnevajo, da gre za stekline.

Evakuacija rapalskega ozemlja

Rim, 29. marca. (Stefani). Kakor poročajo listi, se bo izvršila izpraznitev ozemlja, ki pripada Jugoslaviji, v času od 5. do 7. aprila na podlagi programa, dogovorjenega med obema vladama.

Protestni shod privatnih nameščencev

Ljubljana, 30. marca. Pred nekaj dnevi je sklenil sindikat bančnih podjetij v Ljubljani, da se uvede v bančnem poslovanju sedemurni delavni čas mesto dosedanjega šesturnega delavnika, in sicer proti 100stotnemu povišanju plače. Svoj sklep je sporočil osrednjemu odboru organizacije zasebnih nameščencev, ki pa je odločno odklonil vsako pogajanje za sporazum. Z ozirom na ta odgovor so posamezna ravnanja vsakega uradnika posebej, ali se strinja z gornjim sklepom sindikata ali ne. Kdor ni podpisal izjave za sedemurni delavni čas, je prejel istodobno odpustnico. Razburjenje med uradnim svetom je bilo precejšnje in nekateri bančni obrati so danes skoraj popolnoma mirovali.

Nocoj se je vršil v Mestnem domu ob veliki udeležbi protestni shod strokovne skupine denarnih zavodov. Otvoril an vodil ga je predsednik g. Orehek, ki je izvajal med drugim, da je bil današnji korak bančnih zavodov nepošten, ker je kršil sporazum od 14. marca 1919. med uradnim svetom in vodstvi bančnih podjetij. Ker pa je že 130 članov podpisalo sedemurni delavnik, smatra odbor to za nezaupnico in odstopa. Voliti je treba nov odbor, ki bo vodil pogajanja s sindikatom. K temu poročilo doda g. Jakša, da je sindikat, pod pogojem podpisa izjave o sedemurnem delavniku, sklenil, sprejeti vse odpuščene uradnike nazaj. Predsednik osrednje organizacije g. Hiter predlaga med drugim izključitev iz organizacije za one člane, ki so svoje tovariše nagovarjali k podpisu. Predvsem pa poudarja, naj se vsled neenotnega postopanja ne cepi organizacija, ker bi to bil on uspeh, ki so si ga banke želele doseči.

Sprejeti so bili sledeči predlogi: Izrazi naj se ogorčenje bančnim upravam nad njihovim postopanjem, obžalovanje tovarišem, ki so se pustili zapeljati in končno zaupnico staremu odboru. Navzlic zaupnici je odbor strokovne skupine vztrajal pri svoji demisiji. Radi tega se je volil akcijski odbor, sestojec iz sledečih gospodov: Rabiča, Roglja, Hafnerja, Dr. Schifrerja, L. Čana, Pehanja, Strausa, Pavlina in gđč. Bezjakove. Nato je predsednik zaključil protestno zborovanje.

Fašistovska nasilja na Primorskem

TRST, 30. marca. (Izv.) V Istri je vsa okolica Krupana zasedena od rudarjev, ki ne puste nikogar v kraj in revir. Baje so podložili luko v Raši, vse mostove, večje zgradbe in rove z minami z električnim stikom in jih hočejo pognati v zrak, čim bi se poskušali nasilni koraki proti njim. Pri Sv. Križu pri Trstu so fašisti ustrelili slovenskega mladeniča Trezjaka. V Voloski so predvčerajšnjim razbili pisarno dr. Červarja.

Razna poročila

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) Državn odbor za pomoč Rusom je odločil, da se morajo ruski begunci čim prej odsluviti iz vseh kopališč in zdravilišč, kjer so bili začasno nameščeni, da se omogoči prihod onim, ki so bolni in potrebujejo zdravljenja. Na Slovenskem pride predvsem v poštev Bled.

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) Italijanski poslanik grof Manzoni se je vrnil iz Rima v Beograd.

* Z UNCA nam pišejo: »Jutro« od včeraj sem dobil danes ob pol šestih popoldne in še to samo zaradi tega, ker sem poslal ponj na pošto. Poštne pošiljave prihajajo k nam z večdnevnimi zamudami in iz Ljubljane do Unca je danes tako daleč, kakor je bilo včasih od Unca do Carigrada. Pri tem je naš kraj le dobre četrt ure oddaljen od postaje Rakek! Glavna krivda leži v docela nespretni ureditvi poštne zveze, odnosno polnjenja poštnega urada. Vozna pošta gre skozi Unec ob 8. zjutraj, poštni urad je pa šele ob 9. odprt! Pozivljamo pošto upravo, da uvede dvakratno pošno zvezo in nam omogoči redno komunikacijo z ostalim svetom. Danes pridem prej peš v Zagreb, nego moje ekspresno pismo!

* V SREDIŠČU OB DRAVI so 28. m. pokopali posestnika Antonia Sučeka. Fokojnik je bil vrl narodnjak

in sodelavec v vseh narodnih in narprednih društvih. Zlasti se je zanimal za Sokola. Naj bo mlademu, komaj 35 let staremu rodoljubi, domača zemlja lahka!

*** MESTNI ŠOLSKI SVET V LJUBLJANI** je v svoji zadnji seji, 17. marca vzel na znanje poročilo o končni uredbi obveznih nedeljskih maš v ostrem zimskem času, o uredbi pravoslavne verouka na ljudskih, meščanskih in nižjih srednjih šolah in o preuredbi pouka v srbohrvaščini. Dovoljeni sta in odprili sta se novi vsoprednici v prvem razredu III. mestne dekleške in v četrtem razredu zasebne dekleške ljudske šole v Lichtenurnovnem sirošću. Stalni učitelj Avgust Pirc, ki se je odpovedal nadzorstvu za šolski okraj Litija, je na lastno prošnjo v službovanje prideljen višjemu šolskemu svetu. Po Janku Orožnu, ki je dobil za drugo polletje študijski dopust, je na I. mestno deško meščansko šolo v službovanje poklican kot začasni strokovni učitelj Ludovik Primožič, prej v službi na Koroskem. Učitelj srbohrvaščine je nanovo postal Tomo Jedrinič, prej učitelj v Vojvodini, učiteljica srbohrvaščine pa Marija Trampuževa, prej učiteljica v Istri. V službovanje sta pridrženi I. mestni dekleški šoli Milka Umbergerjeva kot učiteljica petja in Berta Valentova kot namestnica stalne suplente, I. mestni dekleški meščanski šoli pa Marija Miklavcova kot začasna strokovna učiteljica. Stalno službo na Barju je nastopil Tit Grčar; isti šoli je v službovanje prideljena Marija Grčarjeva. Na novih vsoprednicah sta postali začasni učiteljici Vida Smerdeljeva in Melita Petelinova. Projektirani sta v razbremenitev I. mestne dekleške in I. mestne deške meščanske šole III. mestna dekleška in III. mestna deška meščanska šola. Za vzdrževanje III. mestne dekleške ljudske šole je brezpogojno treba I. in II. nadstropja lastne hiše na Erjavčevi cesti št. 19, ki ju že nad poldružno leto drži zasedeni poštno ravnateljstvo za svoj računski oddelek. Radi tega se sklone čimprej poskrbeti za to, da se omenjeni prostori izročijo svojemu prvotnemu namenu, če ne drugače, pa eksekutivnim potom. Predsedstvo krajske hranilnice se bo naprosilo, naj prepusti Virantov vrt za kretanje šentjakobske šolske mladine med odmori pouka pod nadzorstvom učiteljstva ob ugodnem vremenu in za to primernem letnem času.

*** IZ POŠTNE SLUŽBE.** Poštni asistent Josko Monda je iz Ljubljane premeščen v Sarajevo. Odpravniška služba je podeljena: v Motniku poštenu oficijantu Maksu Hribovsku, v Bučki poštini aspirantki Ivanki Tržan, v Podsedni poštini pomočnici Franciški Veres, v Zagradcu na Dolenjskem poštini pomočnici Marici Vrančič, v Šmarjeti ob Pesnici poštini pomočnici Berti Toplič. Poštni službi se je odpovedala pisarniška oficijantka Karmela Bajt v Ljubljani.

*** KRAJEVNA ORGANIZACIJA JDS V KONJICAH.** Občni zbor krajevnih organizacij JDS za konjski okraj se vrši dne 4. aprila 1921. ob pol 11. uri v dvorani okrajne hranilnice v Konjicah. — Odbor.

*** ALEKSANDROV DOM** v Rogaški Slatini. Regent je dovolil, da so hotel «Esplanade» v Rogaški Slatini (prej hotel «Erzherzog Johann») imenuje v bodoče «Aleksandrov dom». V tem hotelu je 1. 1909 stanoval takratni srbski princ Aleksander, ko se je zdravil v Rogaški Slatini.

*** IZ CELJSKEGA MESTNEGA SOSVETA.** Na seji celjskega mestnega sosveta dne 25. marca je bilo načelno sklenjeno, da se bodo mestna obrtniška dela oddajala v prvi vrsti slovenskim obrtnikom. — Ker je poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani izjavilo, da ne reflektira na nakup posestva v Spod. Lanovžu, se proda zemljišče Hrvaški kreditni banki v Zagrebu, ki namerava urediti tamkaj skladišča za mineralno olje. — Bivši mestni uslužbenec, sami zarigrzeni nemškutarji, ki so bili po prevratu odpuščeni, oziroma upokojeni, so zagrozili s tožbo, a so se jim ne povišajo draginske doklade. Ker je mestni sosvet na stališču, da so te zahteve neupravičene in tudi izdatkov v znesku 86.000 kron ne bi mogel zagovarjati, se prepusti odločitev novemu občinskemu svetu. — Sportnemu klubu «Celje» se začasno prepusti Glazija kot športni prostor. — Na predlog sosvetnika Rebeke se sklone pozvati stanovanski urad, naj napravi primerne korake, da bodo celjske banke za svoje uslužbence zgradile lastna stanovanjska poslopja.

*** POMOC POGORELOM V KNEŽJI VASI.** Prejeli smo naslednji poziv: Dne 21. marca 1921 je požar upepelil Knežjo vas, občina Dobrič, politični okraj Novo mesto. Zgorelo je 14 hiš, vsa gospodarska poslopja, gospodarske potreščine, živež, perilo, živina itd. Brez strehe in brez premoženja se nahaja 81 ljudi. Po nesreči prizadeti prebivalci Knežje vasi so torej v skrajni bedi, po svoji lastni moči si ne morejo pomagati, treba jim pomoči od drugod. Da se jim olajša beda razpisujem s tem nabiranje milih darov v celotnem območju deželne vlade za Slovenijo. Darovi se sprejemajo v Ljubljani pri poverjenstvu za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in pri mestnem magistratu, drugod pri vseh okrajnih glavarstvih in pri oblastvih, katere bodo ta določila, nadalje pri mestnih magistratih v Celju, Mariboru in Ptuj. — Ljubljana, dne 24. marca 1921. Deželna vlada za Slovenijo, poverjenstvo za notranje zadeve. Vodja poverjenstva za notranje zadeve: Dr. Baltič.

*** AKADEMSKO DRUŠTVO «TRIGLAV»** v Zagrebu pozivlja vse svoje starejšine in člane, da se sigurno udeležijo «Triglavskega slavlja», ki se vrši dne 9. aprila v Celju. Isti dan pred plesom bo zborovanje »Starejšinske zveze« skupno z društvom. Ker se bo na tem zborovanju razpravljalo o važnih zadevah, se prosi za polnoštevilno udeležbo.

*** ŽELEZNISKI TEČAJ ZA RUSE V PANČEVU.** V Pančevu se je ustanovil železniški tečaj za ruske inteligente, ki so pobegnili pred boljševiki v našo državo. Kakor hitro bodo vezbeniki dovršili tečaj, bodo odposlani v Vojvodino, da tamkaj zamemijo nezanesljive madžarske nastavljenice.

*** PODRUŽNICA JUGOSLOVANSKE MATICE** v Celju priredi v soboto in nedeljo veliko javno zbirko v korist Matice, ker 20. marca ni bilo mogoče sklicati žalnega zborovanja.

*** ZA JUGOSLOVANSKO MATICO.** V Trebnjem je imela podružnica Jugoslovanske Matice na žalni dan dne 20. marca občni zbor in čajni zvečer, ki je do nesel 1919 kron čistega dobička.

*** BOJ PROTI MALARIJI.** Zdravstveni odsek za Slovenijo ponovno razglasa, da potrebuje ministrstvo narodnega zdravja na tem polju izkušene zdravnike za sistematsko odpravljanje malarije. Reflektanti naj ministrstvu naznajo pogoje, pod katerimi bi bili v katerikoli delu naše kraljevine pripravljeni, voditi ta boj.

*** DIJASKI TRANSPORT NA DUNAJ.** Prejeli smo: Vse gđe, kolegije in gg. kolege, ki žele odpotovati dne 6. aprila dopoldne iz Ljubljane na Dunaj, prosim, da se prijavijo zaradi transporta. Potni list, vozno olajšavo in drugo naj si se skripi vsak sam. Prijave sprejema Janko J. Ravhekar, stad. rer. com., Ljubljana, Pred škofijo 20.

*** ZA INVALIDE, VOJNE VDOVE IN SIROTE.** Od organizacije vojnih invalidov smo prejeli in objavljamo: Oni člani in članice poverjenstva Splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico, ki še do sedaj niso prišli po moko, se pozivljajo, da se zglasijo s članskimi knjižicami najkasneje do vključno 2. aprila t. l. v St. Peterski vojašnici soba št. 3 v srbno nakazila. Opozorjamo ponovno, da pridejo v poštev samo člani in članice, ki hivajo v okoliš Ljubljanskega sodnega okraja. Zglasijo naj se tudi dotični, ki so bili mogoče zarvrtjeni z kakršnokoli motivacijo.

*** MARIBORSKI DROBIŽ.** Pocenje hotela priti do elektrike vdova Z., stanujoča Ob železnici št. 8. Napeljala si je namreč mestni tok kar sama skozi okno v stanovanje, za kar se bo morala zagovarjati pred sodiščem. — Konradu Puklu iz Dobrenj je bil v turek zvečer, ko se je peljal z vozom iz Kopaliske v Aleksandrovo ulico, ukraden nahrbtnik, v katerem je imel 20 kg krompirja in 10 kg soli. — Žepna ura je bila v turek najdena v Sodni ulici.

*** USODNA NESREČA** se je primerila zidarskemu delavcu Martinu Skubicu iz Šmartna pri Litiji. Sel je v podstrešje, da obide drug suknič, v katerem pa je imel spravljen nabit samokres. Krogle ga je zadela v trebuh. Smrtonovarno ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je kmalu umrl.

Kongres jugosl. novinarjev

Sarajevo, 29. marca.

V ponedeljek se je kongres nadaljeval in sprejeta so bila pravila skupnega združenja, ki se imenuje »Jugoslovansko novinarsko združenje s sedežem v Beogradu in sekcijami v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu«. Lastniki listov ne morejo biti izvoljeni v osrednjo upravo združenja. 30 odstotkov imovine dosedanjih novinarskih društev pride v last osrednjega združenja.

Na podlagi proporcije se je izvolil nov odbor, z Dušanom Nikolajevićem (Beograd) kot predsednikom. (Od ljubljanske sekcije so izvoljeni v

odbor: Smodej, Kosovel, Bož. Vodeb in Pahor.)

Delegat Carnegievega fonda, Kasper, se je zahvalil kongresu za prišrčni sprejem in povdarjal delovanje Carnegievega fonda za našo domovino. Pozival je novinarje, naj potom listov temu fondu moralno pomagajo. (Burno odobravanje.)

Viktor Cenčič (Ljubljana) je poročal o pokojninskem fondu in predlagal resolucije, v katerih se zahteva za to humanitarno institucijo podpora vlade. Sprejeto je bilo tudi poročilo odseka za bolniško blagajno.

Ponovno je pozdravil kongres v imenu češkoslovaških novinarjev ravnatelj praške »Narodne Politike«. Češkoslovaškemu novinarskemu združenju se pošlje brzopjavna zaveza, da je poslalo svoje zastopnike na sarajevski kongres.

Ustanovi se poseben sindikat poklicnih novinarjev in sodelavnikov listov.

Sprejet je bil načrt kolektivne pogodbe med novinarji in lastniki listov.

Na seji v turek dopoldne je bila sprejeta resolucija, v kateri se novinarski kongres izjavlja za svobodno tiska in proti ustavitvi kakršnegakoli lista.

Popoldne so se novinarji na kolodvoru prisrčno poslovili od sarajevskih tovarišev in ob 1. uri so se odpeljali s posebnim vlakom proti Brodu.

Novo sredstvo klerikalcev v boju proti nepokornim faranom

Na Sinjem vrhu pri Vinici v Belokrajini se bje že dolgo hud boj med farani in tamošnjim cerkvenim predstavljem. Faranom se je že več kot pred pol letom posrečilo odrediti župnega upravitelja Alojzija Jeriča, ki ga je črtila zaradi njegove politike v cerkvi in samopašnega obnašanja zunaj cerkve prav vsa fara. Na pritisk faranov ga je moral škof Jeglič prestaviti ter ga poslati na Preloko. Ta častiti duhovni pastir pa se od svojih faranov ni posloval na običajen način. Iz masčevalnosti in sovraštva do faranov je zadnjo noč pred odhodom vdrl v farno cerkev, pobral štiri mašne plašče, kelih, ciborij, kadilnico, bandero, nebo, mašne knjige, vrvi od zvonov, svetilke in druge, za verska opravila potrebne stvari, ki so bila vse inventarno imetje cerkve, kojega so nabavili s težkim trudom farani sami. Razven tega pa je še napravil cerkvi čez 18.000 kron dolga, očitno iz lahkomišelnosti ali pa iz hudobije, ker je imela cerkev pred njim vsled požrtvovalnosti in varčnosti faranov še prav lepo premoženje. Proti cerkveni tatvini so se pritoževali brumni farani Sinjega vrha na vseh mogočih inštancah. Posebno deputacijo so poslali metliškemu dekanu in celo škofu v Ljubljano. Tu so lepo naleteli. Škof Jeglič je rekel deputaciji, da so Vrhovci trmasti. Drugi gospodje okrog njega pa so gledali odposlance po strani kot brezverce, četudi so se potegovali za interese cerkve. Vse pritožbe pri cerkvenih oblastvih niso nič zalegle. Obratno. Skoro pol leta po odhodu Jeriča škofijski ordinarijat na Sinji vrh sploh ni hotel poslati duhovnika. Tega Vrhovci pravzaprav niso toliko pogrešali, pač pa niso mogli pozabiti na svoja bandera, na lepe plašče in dragoceno posodo. Končno so Vrhovci poslali posebno deputacijo k deželni vladi v Ljubljano, in ta je odredila, da ima priti vse cerkveno premoženje, ki ga je odnesel župni upravitelj Jerič, na Sinji vrh nazaj. Na veliki petek je po naročilu okrajnega glavarstva korakal župan Sinjega vrha v spremstvu dveh orožnikov na Preloko k Jeriču, da mu odvzame ukradene cerkvene stvari. Jerič se je uklonil avtoriteti bajonetov. Tako se je izkazalo, da je postala vlada zaščitnica cerkvenega premoženja na Sinjem vrhu, za čigar varstvo škofijski ordinarijat v Ljubljani, četudi je bil v to vpoklican, ni česar ni hotel storiti. Ravnanje župnega upravitelja Jeriča ter zadržanje knezoškofijske oblasti v Ljubljani jasno dokazuje, kdo neprestano greši proti verskemu čutu našega ljudstva.

Gospodarstvo

= Vinska trgovina. V celi mednarodni vinski trgovini je opažati precejšnjo rezerviranost. Češko javnost se razburila vesti o važnih trgovskih vinskih pogodbah s raznimi francoskimi in španskimi firmami, ker v teh pogodbah ni videla nobenih koristi. «Vinske borze» ni in je sploh vprašanje vinske trgovine s Francijo in Španijo še ne rešeno. Največ izgleda za vinsko trgovino z republiko more imeti Avstrija in Madžarska. Vedno bolj se kaže potreba po popolni svobodi vinske trgovine, kjer bi samo konsum reguliral cene. — Ogrsko vino se z naraščanjem vrednosti ogrske krone podražuje in radi tega ne pride v poštev za dovoz v Avstrijo. Ogrska vina so se za Avstrijo pri hektolitru podražila za 200 kron. Avstrijski vinski trgovci pomišljajo na dovoz italijanskih vin, kajti za avstrijsko vinsko trgovino pomeni 60 odst. povišanje vrednosti ogrske krone kalamiteto. V Franciji se posebna ministrialna komisija posvetuje o kritični situaciji na vinskem trgu in predlaga znižanje davka in prevoznih tarifov. Velike produkcijske države imajo milijonske zaloge, katerih ne morejo izvoziti, ker vinsko neproduktivne države iz finančno-gospodarskih razlogov niso posebej naklonjene dovozu vina.

= Gospodarski stiki med Dalmacijo in Češko. V Splitu se bo v kratkem vršil sestanek dalmatinskih gospodarskih kongresov s češkimi delegati. Inicijativo za sestanek je podal splitski češki konzul Horman, ki skuša doseči čim najozje vezi med dalmatinskimi in češkimi interesi. V Dalmaciji je mnogo predmetov, ki bi se lahko izvažali na Češko, kakor vino, cement, južno sadje, karbid itd.

= Zadrna zveza v Celju ima 3. aprila dopoldne v mali dvorani Narodnega doma občni zbor.

= Ureditve ribolova v Jugoslaviji. Iz Beograda nam poročajo: Komisija za ureditev ribolova v naši kraljevini je dovršila svoje delo in izročila svoj elaborat knjižičnemu ministrstvu. Po novi uredbi bodo odpravljene vse fevdalne pravice na ribolov in eksploatacija preide v roke države. Manjša jezera se prepuste na izkoriščanje občinam, v katerih leže. Manjše reke in potoki, ki teko po privatnih posestvih, se prepustajo eksploataciji lastnikom teh posestev. Ob morskem bregu ležeče občine dobe pravico do svobodnega ribolova eno angleško miljo od obale, dočim pripada eksploatacija na širokem morju državi.

= Nove omejitve industrijskega obrata? Kriza v industriji je vrila svojo senco tudi na Celje in okolico. Cinkarna je že morala svoj obrat omejiti. Kakor se govori, bo tudi Westenova tvornica primorana omejiti obrat, ker leže v tvornici velike zaloge neprodanega blaga.

= Celjska obrtno-nadaljevalna šola priredi 4. aprila za svoje učence poučni zlet v Ljubljano, za katerega se je prijavilo 40 gojencev. Udeležba pa bi bila še mnogo večja, ako bi ne bilo gmotnih ovir.

= Zveza med Beogradom in Dunajem. Brodarski sindikat v Beogradu pripravlja redno paroplovno zvezo med Beogradom in Dunajem. Parniki bi pričeli redno voziti s 15. aprilom.

= Zvišani železniški tarifi v Nemčiji za 50 do 85 odstotkov stopijo v veljavo dne 1. aprila.

= Aktivnost čehoslovenske trgovinske bilance v trgovanju z Ameriko. V letu 1920 je čehoslovenska republika izvozila v Združene države blaga za 10.155.000 dolarjev, uvozila pa za 7.078.000, tako da znaša aktivum 3 milijone in 77 tisoč dolarjev. Nemčija je v istem letu v Ameriko izvozila blaga za 89 milijonov dolarjev, uvozila pa za 311 milijonov dolarjev. Avstrijski izvoz je imel vrednost 178 milijonov dolarjev, uvoz pa 193 milijona dolarjev. Tudi druge srednjeevropske države so v trgovini z Ameriko pasivne — edino Čehoslovenska republika je aktivna.

= Prehod čehoslovenskega blaga skozi Trst. V januarju je šlo iz Trsta v tujino 309 vagonov čehoslovaškega blaga, a v republiko pa 311 vagonov. Celotni promet čehoslovaške zunanje trgovine, ki je šel skozi Trst znaša v enem mesecu 620 vagonov. V februarju je iz republike prispelo v Trst 306 vagonov, iz Trsta v republiko pa 214 vagonov (skupno 420). Na izvoru je največ udeležen sladkor, steklo, les, železo, na uvoze pa pavola, tobak in vino.

= Olajšani uvozni in izvozni predpisi na Češkem. Češki urad za zunanjo trgovino je naročil carinskim uradom, da brez posebnega izvoznega dovoljenja prosto manjšo množino blaga, katero ima potujoče občinstvo na poti v tujino s seboj, ako je iz množice in kakovosti blaga ter po poklicu osebe razvidno, da blago ni namenjeno za daljšo prodajo, n. pr. blago za obleke, za perilo za posamezne osebe, posamezne obleke in perilo, kuhinjska posoda in orodje itd. To blago pa je seveda podvrženo carini.

= Zastoj v talijanski avtomobilni industriji. Največja italijanska tvornica avtomobilov «Fiat» v Turinu je že delj časa omejila obratovanje na tedenskih 36 ur, sedaj pa ji ta ukren ne zadostuje za

ublažitev krize in vidi edino rešitev v — odpuščanju večjega števila delavcev.

= Razstava lanenih produktov se vrši letos v Pragi. Čas še ni določen. Lanena produkcija je za češko narodno gospodarstvo izredne važnosti. Razstava hoče nazorno pokazati cel postop lanene produkcije, od semena do proizvodnje najfinejših vlaken, olja, firneža in lakov. Informacije daje Zemeljska jednota, Praha, VI., Vodičkova 38.

= Končna odločba v Steinbeissovi aferi. Na večerajšnji seji ministrskega sveta je bila končno likvidirana znana afera Steinbeissovega podjetja. Ministrski svet je, kaor nam poročajo iz Beograda, razveljavil pogodbo, ki jo je bil sklenil minister Kovačević svojačasno s Körnerjevo skupino, ter odobril predlog ministra za šume in rude Krizmana glede nadaljnega delovanja tega podjetja.

Borza 30. marca

Zagreb. Današnja borza je bila jako mrtva. Zahtevala se je le Zagreška eskomptna banka. Devize: Berlin 228 do 229,50, Bukarešt 199, Milan 574 do 575, London 565 do 569, Newyork 142 do 143, Praga 189 do 190, Švica 2450, Dunaj 20,45 do 20,50, Pariz 992 do 1000. Valute: dolar 139,50 do 140,25, avstrijske krone 21 do 22,50, levi 160, češke krone 182 do 187, franki 950 do 960, napoleonori 472 do 477, marke 222 do 224, leji 194 do 196, lire 557 do 560. Blagovna borza: koruza Zagreb 460, ječmena kaša Zagreb 950, laneno seme Zagreb 1200, modra galica avstrijska, ocarinjena Zagreb 1825, octova kislina 80 odst. Zagreb 7500. Popravek k večerajšnji borzi: Dunaj 20,30 do 20,50 (ne 23 do 25), dolar 139,50 do 140,50 (ne 121 do 112,50).

	denar	blago
Banka za Primorje	920	940
Hrvatska eskomptna banka	1425	1450
Jugoslavenska banka	595	600
Ljubljanska kreditna banka	915	
Rečka pučka banka	435	440
Eksploatacija drva	1450	1600
Slavonia	1260	1280
Srpska banka	755	760
Trgovsko-obrtna banka	410	415
Jadranska banka	1950	2000
Gorania	680	720
Outman	1355	
Banka Brod na Savi	305	312
Prastrediona	11175	11225
Slovenska eskomptna banka	630	
Narodna šumska industrija	780	800
Poljedelska banka	99	
Narodna banka	635	645

Dunaj, devize: Berlin 1107 do 1108, Budimpešta 209 do 211, London 2755 do 2775, Milan 2840 do 2860, Newyork 707 do 711, Praga 900 do 906, Beograd 1890 do 1910, Zagreb 473 do 477. — Valute: marke 1107 do 1113, franc. franki 4840 do 4880, švic. franki 12150 do 12200, ogrske krone 205 do 207, lire 2825 do 2845, funti 2740 do 2760, dolarji 702 do 706, dinarji 1881 do 1901, čehoslov. krone 899'50 do 905'50.

Avstr. krona renta	98'60
— majska renta	99.—
Ogrska krona renta	255.—
V. avstrijsko vojno posojilo	78'50
Turške srečke	3986.—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind.	1930.—
Anglobanka	2002.—
Bankverein	1358.—
Länderbank	3200.—
Avstro-Ogrska banka	4980.—
Bosanska zemaljska banka	1770.—
Živnostenska banka	3796.—
Državne železnice	5478.—
Lombard	3601.—
Alpine-Montan	7840.—
Praška železna industrija	14700.—
Trboveljska premogokopna	5930.—
Leykman. papirnica	11495.—
Krajska železna industrija	9770.—
Zenica-železo	10350.—

Praga, devize: Berlin 121'25 do 122'75, Beograd 207'50 do 209'50, London 302 do 304, Milan 311 do 313, Dunaj 10'40 do 11'40, Newyork 75'75 do 76'75, Pariz 533'50 do 536'50, Zagreb 51'50 do 52'50. — Valute: franc. franki 530'50 do 533'50, dinarji 198'50 do 200'50, lire 308 do 310, avstrijske krone 10'40 do 11'40, dolarji 74'75 do 75'75.

Berlin: Italija 257'20 do 258'80, Pariz 429'30 do 440'20, Švica 1063'90 do 1066'10, Dunaj 16'78 do 16'82, Praga 82'275 do 82'475, Budimpešta 19'605 do 19'645, London 246'375 do 246'785, Newyork 62'75 do 62'87.

Curih: Berlin 9'15, Newyork 576, London 22'68, Pariz 40'35, Milan 23'85, Praga 7'55, Budimpešta 1'825, Zagreb 4, Bukarešta 7'925, Varšava 0'725, Dunaj 1'55, avstrijske krone 1.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem

Dan	Čas opazovanja	Temperatura v zraku	Temperatura na tleh	Temperatura pod zemljo	Relativna vlažnost	Velikost oblakov	Nebo	Padavine v mm
30. marec	7. uri	7'36	5'1	kras vetra	oblačno			
	14. uri	7'77	13'7	sl. svizh.	prej. jani			
	21. uri	7'50	9'5					

Srednja večerajšnja temperatura 9'1, normalna 6'4
Vremenska napoved: vel. obl. spreminlj. vreme
Sončne urine ob 6'41 zahaja ob 18'27

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«
Odgovorni urednik Mit. E. Jelenc.

Hugh Conway: Iz teme v luč

Roman.

Najin govor se je omejeval na vpljudnosti, ki jih izkazuje človek ženski, v koje družbo je prišel. Pavlina se mi je zahvaljevala za vsako malenkostno uslugo, in to je bilo vse. Fot je bila dolga in naporna, videti je bila izmučena.

«Ali si utrujena, Pavlina?» sem dejal; ali bi hotela iti v svojo sobo? «Zelo sem trudna.» Govorila je s skoraj toječim glasom.

«Torej lahko noč», sem rekel; «jutri se boš bolje počutila in potem si ogledava leve tega mesta.»

Vstala je, podala roko in mi voščila lahko noč. Podala se je v svojo sobo, jaz pa sem šel na izprehod po razsvitljenih ulicah in sem z žalostnim srcem razmišljal doživljanje tistega dne.

Mož in žena! Kako bridko roganje je v teh besedah! Zakaj midva s Pavlino sva si bila, če se izvzame postavna vez, tako daleč drug od drugega, kakor tisti dan, ko sem jo prvič videl v Turinu. In vendar sva danes dopoldne prisegla drug drugemu ljubezen in zvestobo, dokler naju ne loči smrt. Zakaj sem se tako

prenagil, da sem prijel Cenerija za besedo? Zakaj nisem počakal, dokler se ne bi prepričal, da me more dekle ljubiti, ali se vsaj prepričal, da je sploh zmožna ljubiti? Njena apatija in skrajna indiferentnost mi je legla na srce kakor led. Stori sem veliko bedastočo — nekaj, kar nikdar ne bo mogoče popraviti. Zdaj moram nositi posledice. Vseeno pa sem upal — upal zlasti, kaj utegne prinesiti drugi dan.

Dolgo časa sem se sprehajal in razmišljal o svojem čudnem položaju. Nato sem vrnil v hotel ter poiskal svojo sobo. Bila je ena od vrsto sob, ki sem jih bil najel in ki je mejila na ono moje žene. Pregledal sem, kolikor sem pač mogel, vse upe in bojazni do drugega jutra in sem naposled utrujen vsled dogodkov tistega dne zaspal.

Z nevesto nisva obiskala škotskih jezer, kakor sem nameraval. Tekom dveh dni sem dognal vso resnico — izvedel vse, kar sem mogel — vse, kar sem sploh mogel vedeti o Pavlini. Pomeni starkinih, tolikrat ponavljanih besedi, «da ni ne za ljubezen ne za zakon», mi je bil zdaj očit. Vzrok, zakaj je dr. Ceneri zahteval, da naj se Pavlinin soprog zadovolji samo s tem, da jo vzame za ženo, ne da bi poizvedoval po njenem prejšnjem življenju, je bil jasen. Pavlina

— moja žena — moja predraga, ni imela preteklosti!

Ali vsaj ni vedela za preteklost! Izprva počasi, potem pa s hitrimi koraki se mi je razjasnila resnica. Sedaj sem vedel, kako naj si tolmačim tisti zamišljeni, čudni pogled v tistih lepih očeh — sem spoznal vzrok indiferentnosti, apatije, ki jo je kazala. Obraz ženske, ki sem se z njo poročil, je bil lep kakor zarja, njena postava tako popolna, kakor postava grškega kipa, njen glas prijeten in tihi; ali manjkalo je enega, kar daje življenje vsakemu čaru — manjkalo je duha!

Kako naj opišem njeno stanje? Blaznost pomeni vse kaj drugega, kakor je bilo njeno stanje. Slaboumnost bi se manj izražala, kar bi rad povedal. Ne morem najti besede, ki bi bila primerna. Nekaj je manjkalo pri njenem razumu — podobno, kakor bi manjkalo en ud na telesu. Spomina ni imela nobenega, kakor je vse kazalo, razun za primeroma najzadnje dogodke. Razmišljanja, pretehtovanja, sklepanja očitno ni bila zmožna. Videti je bila nezmožna spoznati važnost in pomen dogodkov, ki so se vršili okoli nje. Žalost in veselje, to so bila čustva, ki jih je bila nezmožna občutiti. Nič je ni ganilo, kakor je bilo videti. Opazila ni niti oseb niti krajev, razen če sem

obrnil njeno pozornost nanje. Živela je kakor po notranjem nagibu — vstala je, jedla, pila, šla k počitku kakor človek, ki ne ve, zakaj dela. Na vprašanja ali opazke, ki so segle do omejenega obsega njenih zmožnosti, je odgovarjala — one izven tega obsega so šli mimo nje neopazeno ali pa so njene plahe oči za trenutek zrle vprašalca v obraz ter ga puščale tako osuplega kakor sem bil jaz, ko sem prvič opazil tisti čudni, vprašujoči pogled.

In vendar ni bila blazna. Človek bi bil lahko z njo v družbi več ur in ne bi mogel dobiti slabega vtisa kakor da je plašna, molčljiva. Kadar je govorila, so bile njene besede kakor od ženske pri polni pameti. Njen glas pa je bilo redno slišati samo tedaj, kadar so navadne življenjske potrebe to zahtevale ali pa kadar je odgovarjala na kako preprosto vprašanje. Morebiti ne bom daleč od nepravice, če primerjam njene duha z otroškim — žal, bil je otroški duh v ženskem telesu — in ta ženska je bila moja žena!

Kolikor sem mogel videti, življenje ni imelo zanj niti duševnega veselja niti bolesti. Spoznal sem, da je, kar se fizičnosti tiče, nanjo mraz ali vročina bolj vplivala kakor katerikoli drugi vplivi. Sonce jo je izvabilo na prosto, mrzel veter jo je po-

gnal v sobo. Ona ni bila nikakor nesrečna. Bila je videti popolnoma srečna, da je sedela meni ob strani ali hodila ali se ure dolgo vozila z menoj, ne da bi količkaj izpregovorila. Celotno njeno bivanje je bilo negativno.

In vendar je bila ljubka in voljna. Sledila je vsakemu mojemu nasvetu, soglašala z vsakim načrtom, bila pripravljena iti sem, tja, kamorkoli, kakor sem želel; a njena poslušnost in voljnost je bila taka, kakor jo kaže suženj do novega gospodarja. Dodevalo se mi je, da je morala celo svoje življenje biti vajena poslušati koga.

(Dalje prihodnjič.)

DOBER DAN! in nikakih bolečin na bodeče imeli, če uporabljate Fellerjeve Elsa fluid in Elsa kroglice. 6 dvojnatih ali 2 špičastih steklenic Elsa fluida 42— K. 6 škatlic Elsa-kroglic 18— kron. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15— K. Fellerjevo pravo medicinsko lilijno mlečno milo 2 znamko „Elsa“ 19—. Fellerjeva Tanokina pomada za rast las, veliki lonček 15— K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke Eugen V. Feller — Donji Stubici, Elsa trg št. 351 na Hrvaškem so veskrozi zanesljivi in priporočljivi. 436

Čebulček in žlahtni semenski grah priporoča **SEVER & KOMP.** Ljubljana. 498 10—8

KAKI

čepice za uradnike

državne in južne železnice, kakor tudi vsake druge vrste, izdeluje po naročilu v najkrajšem času tvrdka

FILIP BIZJAK krznar in izdelovalec čepic Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej). 580 1

Viničar

ki se razume tudi na čebelarstvo se takoj sprejme.

Prosto stanovanje, plača po dogovoru. Pismene ponudbe na **Anton Svet**, posestnik v Spodnji Šiški, Planinska cesta 276.

Traži se više 577 3—1

prevadjača

ponajbolje tehničara s njemačkim i takodjer iz francuskega i engleskega jezika u srbsko-hrvatski jezik. Prevadjanja su isključivo tehničke naravi. Posao je stalan. Naplata po ugovoru. Ponude molim da se šalju na upravo „Jutra“ pod „Prevod“.

Sportni avto

fako dober in hiter voz z elegantno odprto karoserijo za štiri osebe

se po ugodni ceni prodá. 547 Naslov pove uprava „Jutra“. 5—4

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno 1.1850. so priporočila za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune. 440 10—5

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za avtomobile, lahko; olje , izredno tekoče; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104—64

Glavna zaloga:

Medić, Rakove & Zankl, d. z o. z.

prej A. Zankl novi sinovi.

Prevažanje in ocarinjenje vsakršnega blaga izvrši najhitreje **prevozniško podjetje**

JOSIP TURK

575 Radeckega cesta 3. 10—2

F. BRUMAT Ljubljana

Manufaktura in tkanine

Oblastveno koncesionirani informačni zavod

Drago Beseljak

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonentu ter posamezno, cene zmerna. 191 3

426 52—41

Svetovna vojna v pesmi in slikah, I. zvezek. Izdala in založila „Domovina“. Cena 4 krone.

Dobiva se pri kolporterjih, v trafikah in v upravi „Domovine“, Sodna ulica 6.

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova u. 4

PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** štev. 39.

leposlovne knjige:

Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevskij-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 38 K, vez. 50 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 22 K, po pošti 3 K več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 66 35

Priporočamo domače tvrdke: **Mali trgovski in obrtni oglasnik.** Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Puškarji: Kaiser F. K., Šelenburgova ul. 6.

Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

„MERKUR“ veletrgovina z manufakturo na debelo Maribor, Cankarjeva ulica 1 574 3—2
vlijudno naznanja, da je došla večja množina češkoslovaškega in italijanskega pomladanskega blaga po zelo ugodni ceni.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec državne razredne loterije. **320.000 kron**

je znašal glavni dobiček v tretjem razredu, ki ga je zadela srečka Zadruga gospodarske banke št. 34.238.

Novo žrebanje se vrši dne 8. in 9. aprila.

Kdor je doslej igral, a še ni zadel, mora zamenjati srečke III. razreda za nove srečke IV. razreda do 3. aprila. Nova srečka stane kolikor stara: cela 192 K, polovica 96 K, četrtinka 48 K, osminka 24 K. Kdor doslej še ni igral, a hoče igrati v četrtem razredu, mora plačati srečke vseh štirih razredov, torej štirikratni iznos.

Zadnja prilika! Zadnja prilika!

Nekaj srečk ima še na razpolago 579

Zadruga gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38/1.

„JADRAN“ d. z o. z. 21 104—66

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah: Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za krmo, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kavo, olje najfinjše namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, slive bosanske, zračno sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej salonski, belo čiščen, bencin v zabojih, sveče, sol morsko in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škatlicah vseh velikosti, milo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevlje moške, deške in ženske, trpežno ročno delo vseh številkah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.

Telefon št. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SHS 12.051.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 1

453 26—10

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najkulantneje.

Obreštuje vloge na tekoči račun s

4 %

od dne vloge do dne dviga.